

Intervju med migrationsminister Morgan Johansson (S) i SVT:s Agenda 2016-04-03 angående EU:s flyktinavtal med Turkiet och den ifrågasatta EBO-lagen som låter flyktingar bosätta sig var de vill inom landet.

ANNA: Nu säger jag välkommen till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson

MORGAN: Tack.

ANNA: Du, vad tycker du om Turkiets krav att Tyskland ska radera det här tv-inslaget från internet?

MORGAN: Ja, det strider naturligtvis helt mot det som vi brukar betrakta som grundläggande tryck- och yttrandefriheter, och extra pikant blir det kanske mot bakgrund av att just det avtal som vi nu ska tala om, det lades ju fram just av Tyskland tillsammans med Turkiet för några veckor sedan, när stats- och regeringscheferna träffades.

ANNA: Ja, hur känns det då att ha ett avtal med Turkiet mot bakgrund av det här?

MORGAN: Ja, problemet är ju att Europa väljer ju inte sina grannar, utan Turkiet ligger där det ligger mellan Syrien och Europa så att säga. Och vi hade en situation och har fortfarande en situation där flyktingströmmen innebär att tusentals människor, tiotusentals människor har försökt att ta sig över havet, och på de här dödsresorna där ju människor då har omkommit, hundratals bara i år. Och det var nödvändigt att få till stånd ett avtal med Turkiet, ett samarbete med Turkiet, för att kunna få stopp på de dödsresorna så att säga.

ANNA: Men Morgan Johansson, de här resorna fortsätter ju nu mellan Libyen och Italien?

MORGAN: Ja, det är inte samma typ men det är klart att det finns hela tiden olika rutter som man då söker. Men vad vi hade mellan Grekland och Turkiet, det var sammanlagt över 140 000 människor som åkte bara under ett par månaders tid, ett par tusen per dygn. Men det är klart, för att kunna lösa detta på sikt så måste det till ordnade former, alltså lagliga vägar, för att kunna ta sig till EU. Och en del utav avtalet med Turkiet, det är just att man kan genomföra såna vidarebosättningar. Det vill säga skapa en legal

Intervju med migrationsminister Morgan Johansson (S) i SVT:s Agenda 2016-04-03 angående EU:s flyktigavtal med Turkiet och den ifrågasatta EBO-lagen som låter flyktingar bosätta sig var de vill inom landet.

rutt in i EU istället för att vara i händerna på dessa människosmugglare.

ANNA: Ja, men nu kom ju häromdagen en Amnestyrapport som säger att Turkiet skickar tillbaka hundratals syrier till kriget varje dygn. Hur reagerar du på det?

MORGAN: Om det skulle vara sant så är det naturligtvis oerhört oroväckande. Det bryter dessutom då mot internationell rätt och de uppgifterna måste kontrolleras. Jag träffar UNHCR:s på tisdag, Filippo Grandi, han kommer till Stockholm, och då blir det naturligtvis ett av ämnena som vi ska tala om. Vi har från svensk sida varit väldigt angelägna om att både Turkiet och Grekland här ska hålla sig inom ramen för internationell rätt och då har man inte rätt att skicka tillbaka några människor, tillbaka in i krig eller andra konflikterområden.

ANNA: Litar du inte på Amnestys rapport?

MORGAN: Som sagt, vi måste kontrollera uppgifterna och det är ytterst en uppgift för EU-kommissionen och då som sagt UNHCR. Men alldeles oavsett är jag övertygad om att det behövs ett avtal med Turkiet, någon form utav samarbete med Turkiet. Därför att om det inte finns det, ja, då kommer bara de här resorna att fortsätta, och människosmugglare kommer fortsätta tjäna pengar på det. Och dessutom kommer hundratals människor att fortsätta att dö i vågarna, och det är ju naturligtvis mycket, mycket sämre.

ANNA: Ja, men även FN:s flyktingorgan UNHCR kräver att säkerhetsåtgärder vidtas innan flyktingar börjar sändas till Turkiet, men det kommer ju börja redan i morgon.

MORGAN: Ja, det var ju därför som vi från svensk sida var så angelägna om att UNHCR skulle spela en viktig roll här, och jag träffade UNHCR:s ledning faktiskt i förra veckan och pratade om detta och kommer träffa dem igen nu i början på veckan. Det är viktigt att vi får garantier på plats som gör att de här människorna som nu kommer skickas tillbaka, att de behandlas värdigt och med respekt och naturligtvis får sina mänskliga rättigheter

Intervju med migrationsminister Morgan Johansson (S) i SVT:s Agenda 2016-04-03 angående EU:s flyktigavtal med Turkiet och den ifrågasatta EBO-lagen som låter flyktingar bosätta sig var de vill inom landet.

tillgodosedda. Att de inte skickas tillbaka vidare till Syrien. Det skulle i så fa... Det är helt oacceptabelt. Det får man inte göra.

ANNA: Men ändå, det här kommer ju börja i morgon. Anser du att det ska ske så i morgon? I morgon börjar ju flyktingar skickas tillbaka till Turkiet. Tycker du att man kan börja innan du känner dig säker på att till exempel inte syriska flyktingar skickas tillbaka till kriget?

MORGAN: Alltså bevakningen utav dem som skickas tillbaka i morgon kommer vara mycket, mycket stark från alla håll, både UNHCR, EU-kommissionen och inte minst media. Så jag känner mig nog ganska säker på att när det gäller uppstarten i morgon så kommer det ske enligt de regler som ska gälla.

ANNA: Stanna kvar i sändningen Morgan Johansson. Vi ska prata vidare om en liten stund, och nu gäller det om var flyktingarna som kommer till Sverige ska bo. I dag får asylsökande bosätta sig var de vill enligt den så kallade EBO-lagen, men det är en hårt kritiserad lag, till exempel bland politikerna i trångbodda Södertälje.

ULF: Som så många andra asylsökande valde Mona att lämna Migrationsverkets boende och flytta till Södertälje, där hon hade bekanta och sina barn. Men det hade ett pris. I dag bor de fem vuxna i en liten tvårummare.

MONA: Vi bor här med våra vänner. Vi är fem personer. De sover därinne, jag och min son och dotter sover här.

ULF: Jämfört med många asylsökande i Södertälje har de gått om utrymme och i alla fall en soffa att sova på. Men sånt som att plugga är svårt.

MAN: Katten sitter på bilen

MONA: Att leva tätt ihop är frustrerande. Man är alltid spänd och mår inte psykiskt bra. En trång bostad är tråkigt, förstör stämningen och allt annat. Det är svårt att studera också. Man är inte fri att göra som man vill. Men det går an.

Intervju med migrationsminister Morgan Johansson (S) i SVT:s Agenda 2016-04-03 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och den ifrågasatta EBO-lagen som låter flyktingar bosätta sig var de vill inom landet.

- ULF: Att hitta en egen bostad är fullt tillåtet för en asylsökande. Skulle Mona sen tröttna på sin soffa och vilja återvända till Migrationsverkets anläggningar är det i teorin möjligt men i praktiken orealistiskt med tanke på platsbristen, säger man i Södertälje kommun. För kommunen har, EBO som boendeformen kallas, blivit ett problem. Allt för många bor under mycket dåliga förhållanden. På kommunhuset lägger man just nu upp strategin för Almedalen i sommar.
- BOEL: Okej, vi kommer vara på kongressen och det är på tisdagen.
- ULF: Än en gång vill man försöka påverka regering till att begränsa EBO.
- BOEL: Att beskriva det helvete som så många, utan att veta om det, när man väljer EBO, får, att bo i en källare, få hyra dusch i någon lägenhet utanför, hyra kök, sova i skift.
- ULF: Så många som en tredjedel av alla asylsökande väljer EBO istället för att bo på Migrationsverkets anläggningar. Och av de som väl får uppehållstillstånd är det en ännu större andel, 86 %, som väljer att försöka hitta något eget istället för att invänta samhällets hjälp och många hamnar i kommuner som Södertälje.
- BOEL: Nu tycker man förstås att det är ett billigt system också, när det kommer många på en gång, men jag hävdar att det är det dyraste ett samhälle kan ha.
- ULF: På vilket sätt då?
- BOEL: Att så många hamnar rakt in i utanförskap, får svårighet att lära sig svenska, får den sämsta möjliga starten i Sverige.
- ULF: Att tiotusentals nyanlända ordnat bostad på egen hand istället för att bo på Migrationsverkets anläggningar gör att det knappast är realistiskt att snabbt avskaffa EBO-systemet, det medger Boel Godner men hon begär att staten börjar ta ett större ansvar för de här boendena.
- BOEL: Kontrollera att det inte är något skumt med kontraktet, kontrollera att det inte bor fyra familjer i lägenheten, kontrollera att det inte är en källare eller något annat vedervärdigt sätt att

Intervju med migrationsminister Morgan Johansson (S) i SVT:s Agenda 2016-04-03 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och den ifrågasatta EBO-lagen som låter flyktingar bosätta sig var de vill inom landet.

bo. Också att man får ångra sig om man har valt fel och blir utslängd av den familj som man bosatte sig hos först.

ULF: Missionskyrkan är en samlingspunkt för asylsökande i Södertälje. Alla bor de tillfälligt inkvarterade hos släktingar eller bekanta. Att det i Sverige skulle vara så svårt att hitta en bostad hade de inte kunnat förstå sig.

AYOUB: Hoppas du på en lösning av bostadsproblemet?

RATEB: Jag vill att man ska uppmana folk att bosätta sig långt från huvudstaden. Alla måste inte bosätta sig i huvudstaden.

NAROUD: Det går att lösa, det finns massor av mark. De kan bygga höghus och lösa problemet. Man kan inte flytta till Norrland när man har rotat sig här och har jobb. Om vi flyttar till ett ställe längre bort, så kan vi inte pendla i fyra timmar på morgonen och på kvällen för att jobba. Man har rotat sig här.

ULF: Så de satsar på Södertälje trots allt. Här finns släktingar och hoppet om att hitta jobb och nästan alla talar arabiska på gott och ont.

NAROUD: Överallt talas det arabiska. Här kommer jag bara tala arabiska. Jag kommer inte att lära mig svenska.

ULF: Då borde du väl flytta?

NAROUD: Min familj finns här, och vill stanna här.

ULF: Mona har nåtts av tråkiga nyheter.

MONA: Vi måste lämna lägenheten i slutet av april. Det är helt klart att vi måste lämna bostaden i slutet av april. Barnen gillar området här i Södertälje och min son har ett jobb här. Min dotter går i skolan och har skaffat sig vänner här.

ANNA: Ja, migrationsminister Morgan Johansson, ni Socialdemokrater beslöt ju för sju år sen att EBO-lagen, alltså den lagen som ger flyktingar rätt att bosätta sig var de vill, bör avskaffas eftersom den gör integrationen svårare. Nu har ni ju makten, när går ni från ord till handling?

Intervju med migrationsminister Morgan Johansson (S) i SVT:s Agenda 2016-04-03 angående EU:s flyktingavtal med Turkiet och den ifrågasatta EBO-lagen som låter flyktingar bosätta sig var de vill inom landet.

MORGAN: Ja, det här systemet genomfördes ju en gång av en borgerlig regering för lite drygt 20 år sedan, och vi har varit kritiska till det ända från början just för att vi såg och ser att det skulle leda till sociala problem och segregering. Samtidigt så ska vi då veta att just nu är det ju kanske svårare än någonsin att bara rakt av avskaffa det. Vi har ungefär 50 000 i EBO, vi har ungefär 100 000 i våra asylboenden. Så skulle vi rakt av avskaffa detta, ja, då skulle vi behöva bygga ut våra asylboenden med 50 % och det blir väldigt svårt att göra. Hittills har det inte heller funnits under de här åren någon riksdagsmajoritet för att avskaffa EBO.

ANNA: Men vad kan ni göra då? Du hörde det här, din partikamrat Boel Godner, hon säger "staten måste ta ett större ansvar, någonting måste man kunna styra ändå när det gäller eget boende, så att människor inte behöver sova i skift eller sova i källare eller vad det nu handlar om".

MORGAN: Ja, och där är vi helt eniga. Jag skulle vilja se till att vi får ett system där vi kan få bort de här sociala effekterna och trångboddheten. Och då tror jag att man måste vara beredd att då fundera över ett system där man gör någon form av social prövning, det vill säga, hur ser de här boendena egentligen ut? Bor man under värdiga förhållanden när man bor i EBO? Och då kan man tillåta en del att bo kvar i EBO medan andra då helt enkelt inte kan göra det utan måste i så fall bo på asylboendena. I dag finns det ingen sådan prövning alls utan det är helt upp till den enskilda, och jag skulle vilja ha regelförändringar i den riktningen.

ANNA: Jaha, och hur skulle det gå till menar du, med den här prövningen? Vem skulle pröva?

MORGAN: Ja, det får ju naturligtvis utredas hur det ska se ut rent praktiskt och också tekniskt. Men jag tycker det är en sak, om det redan bor en familj i en lägenhet där man kanske har gott om plats och det då flyttar in ytterligare ett par till, då är det väl en sak. Men om det bor en ganska stor familj redan och sedan plötsligt vill man flytta in ytterligare en stor familj och man får den här trångboddheten, då måste någon kunna säga stopp. Och då är det antingen Migrationsverket eller kommunen eller ett

Intervju med migrationsminister Morgan Johansson (S) i SVT:s Agenda 2016-04-03 angående EU:s flyktigavtal med Turkiet och den ifrågasatta EBO-lagen som låter flyktingar bosätta sig var de vill inom landet.

samarbete där mellan. Det är ju idéer som har förts fram, både från Södertälje och från Malmö.

ANNA: Så uppfattar jag dig rätt, det kommer bli en utredning av EBO-lagen?

MORGAN: Om man ska gå in på den här linjen som jag då tycker är rimlig då måste man naturligtvis utreda detta, och jag skulle då gärna vilja ha någon form av regelförändringar på plats under den här mandatperioden. Men man ska då veta att det här är ingen lätt sak, det är inte någonting som man gör i en handvändning utan vi har just nu som sagt 50 000 i EBO och väldigt många i asylsystemet totalt sett. Men de sociala problemen här, de måste vi inrikta oss på för att försöka komma åt.

ANNA: Men du säger under den här mandatperioden, så det skulle vara inom ett par år då? Eller inom ett år?

MORGAN: Att vi kan ... Jag sätter inte ut någon definitivt tidsplan nu. Vad jag säger är att jag skulle vilja se en förändring utav regelverket så att man kan förebygga den här typen av sociala problem som nu finns. Därför att det här har redan gått, skulle jag vilja säga, alldeles för långt.

ANNA: Bara helt kort slutligen, varför gjorde ni inte något när ni tillträdde 2014? Kommunalråden i Södertälje och Malmö till exempel har ju länge krävt en förändring av det här?

MORGAN: Ja, som sagt, vi har regerat i 18 månader och det har varit 18 månader där vi har fått göra en hel del, skulle jag vilja säga, när det gäller migrationspolitiken men också på andra politikområden. Vi kan inte lösa alla problem på en och samma gång, men det här tycker jag är ett bekymmer på många sätt som vi måste försöka ta oss an under den här perioden.

ANNA: Okej, tack så mycket migrationsminister Morgan Johansson, med oss från Lund.